

iMoRe №42. Усі на морі: Реформаторська активність пішла на дно

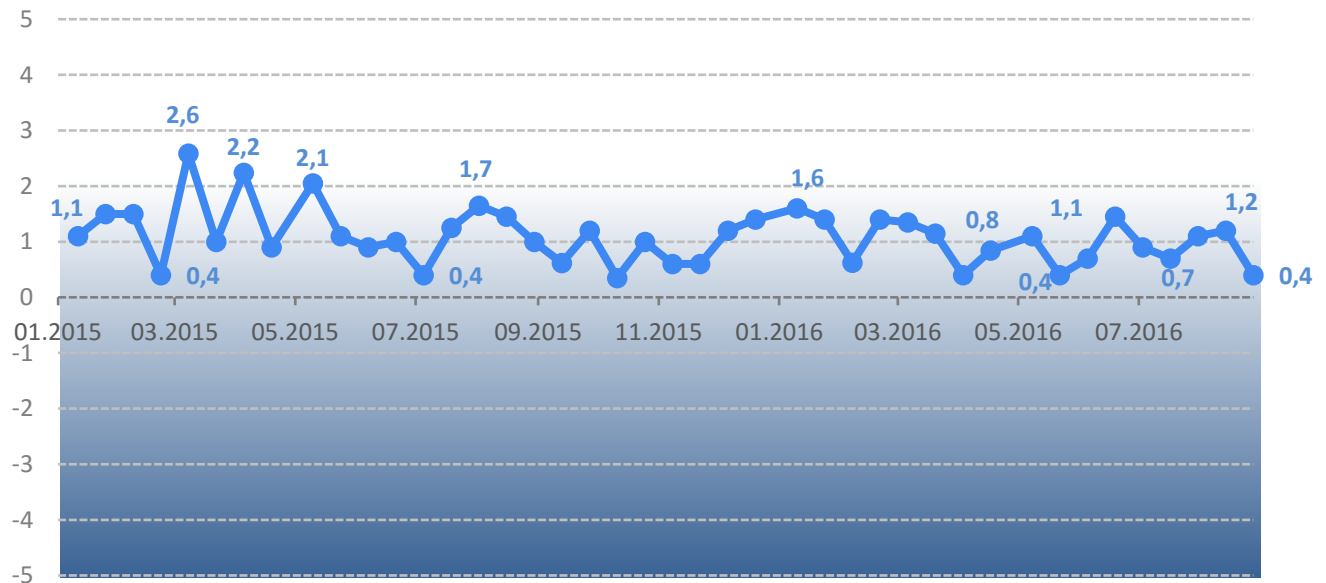
Останні 2 тижні серпня в країні панував літній настрій, а не реформи. ІМоРе - індекс моніторингу реформ впав до +0.4 бала - мінімуму, якого індекс досягав лише кілька разів за весь період спостережень. Прогрес було досягнуто лише у реформах бізнес-середовища та монетарної системи. У державному управлінні, державних фінансах та енергетиці реформи не просувалися.

У другій половині серпня прогрес реформ був мінімальний. ІМоРе знизився до +0.4 бала (з 1,2 бала у попередньому раунді). Це мінімальне значення індексу, яке фіксувалось лише кілька разів протягом періоду спостережень.

Кількість реформаторських подій в цьому раунді - 3 прийняті та оприлюднені нормативні акти - також своєрідний антирекорд, який до цього мав місце лише один раз, на початку липня 2015 року (13 раунд).

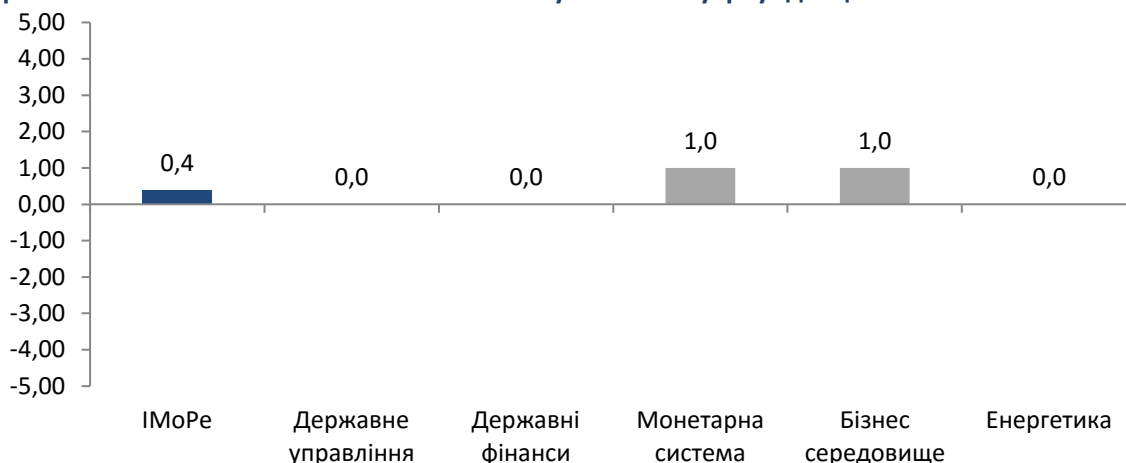
Три події, які впливали на просування реформ протягом останніх тижнів літа - це скасування вимоги щодо [довідки "Держзовнішінформу"](#) для імпорту послуг, спрощення [обміну інформацією](#) між банками та Держфінмоніторингом, надання НБУ можливості торгувати [облігаціями підприємств](#) через аукціони на фондових біржах.

Графік 1. Динаміка Індексу моніторингу реформ*



* Команда iMoRe вважає прийнятним темпом реформ рівень індексу 2 і вище

Графік 2. Значення iMoRe та його компонентів у поточному раунді оцінювання**



** Назви компонентів було скорочено для зручності, але їх наповнення залишились без змін

Нововведення

1) Скасовано вимоги щодо надання акту цінової експертизи Держзовнішінформу для здійснення оплати імпорту послуг, +2 бала

Для здійснення розрахунків за імпорт послуги, вартість якої перевищувала 50 тис. євро, підприємство повинно було отримати акт цінової експертизи від Держзовнішінформу. Цей документ мав засвідчити відповідність контрактних цін на послуги кон'юнктурі ринку. Вважалося, що цей документ дозволяє протидіяти відпливу капіталу за кордон. Як показала практика - цей інструмент не був дієвим та створював зайві бюрократичні бар'єри для бізнесу, що працює чесно.

Постановою НБУ [№372 від 18.08.2016](#) цю вимогу скасовано. Як [стверджує НБУ](#), скасування цієї норми не спричинить послаблення контролю за проведенням зовнішньоекономічних операцій завдяки проведенню Нацбанком послідовної політики посилення фінансового моніторингу з використанням індикаторів підозрілих фінансових операцій.

Коментар стейк-холдера:

"В рамках проведення лібералізації та дебіюкратації валютного регулювання Національний банк насамперед пом'якшує або прибирає вимоги, які втратили свою ефективність як інструмент боротьби з відпливом капіталу та стабілізації валютного ринку, і необхідності отримання акту цінової експертизи Держзовнішінформу є однією з таких вимог з огляду на посилення фінансового моніторингу з використанням індикаторів підозрілих фінансових операцій. Відповідно, її скасування, з одного боку, не призведе до послаблення контролю за проведенням операцій з імпорту послуг та

до дестабілізації валютного ринку, а з іншого боку, дозволить зменшити бюрократичність процедур при проведенні таких операцій"

Сергій Пономаренко, НБУ

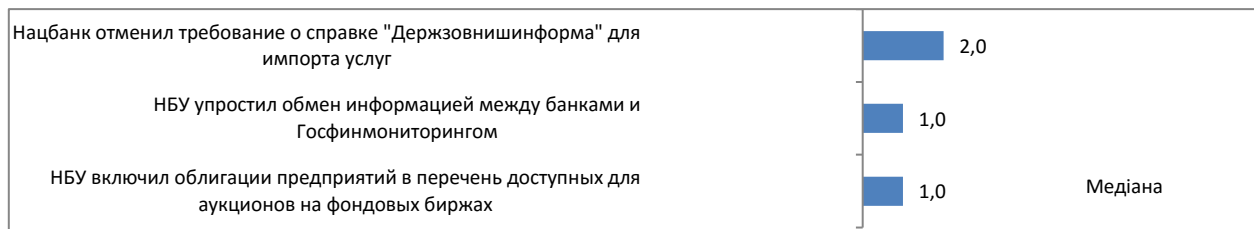
Експерти iMoRe вважають, що така лібералізація контролю зовнішньоекономічних операцій позитивно вплине на бізнес середовище.

Коментар експерта:

"Це рішення є ще одним кроком на шляху дерегуляції, який дозволяє спростити та здешевити операції імпорту послуг. Одночасно, цим рішенням фактично скасовується монополія Держзовнішінформу на проведення цінових експертиз під час імпорту послуг."

Вероніка Мовчан, Інститут Економічних Досліджень та Політичних Консультацій, редколегія VoxUkraine

Графік 3. Події, що визначали значення індексу протягом 15 – 28 серпня 2016р. (оцінка події є сумою її оцінок за різними напрямками, тому вона може перевищувати +5, або бути меншою за -5)



2) Спрощено обмін інформацією між банками та Держфінмоніторингом: +1 бал

Постановою Правління НБУ [№ 373 від 18.08.2016](#) затверджено нову інструкцію щодо формування файлів інформаційного обміну між Держфінмоніторингом і банками. Нова інструкція надає банкам можливість автоматизувати процеси при форматуванні файлів-повідомлень для Держфінмоніторингу.

Коментар стейк-холдера:

"Завдяки таким змінам, співробітники банків припинять витрачати час на механічне кодування операцій, а відтак, зможуть приділяти більше уваги застосуванню ризик-орієнтованих підходів у внутрішньому фінансовому моніторингу. Такий крок став можливим завдяки результативній співпраці Національного банку з представниками Міжнародного валютного фонду, Державної служби фінансового моніторингу України, Міністерства фінансів України та Незалежної асоціації банків України"

Ігор Береза, НБУ

3) НБУ включив облігації підприємств до переліку доступних для аукціонів на фондових біржах: +1 бал

Постановою НБУ №370 від 16.08.2016 визначено процедуру та основні умови купівлі/продажу Нацбанком облігацій підприємств шляхом ініціювання аукціонів на торговельних майданчиках фондових бірж.

Коментарі стейк-холдерів:

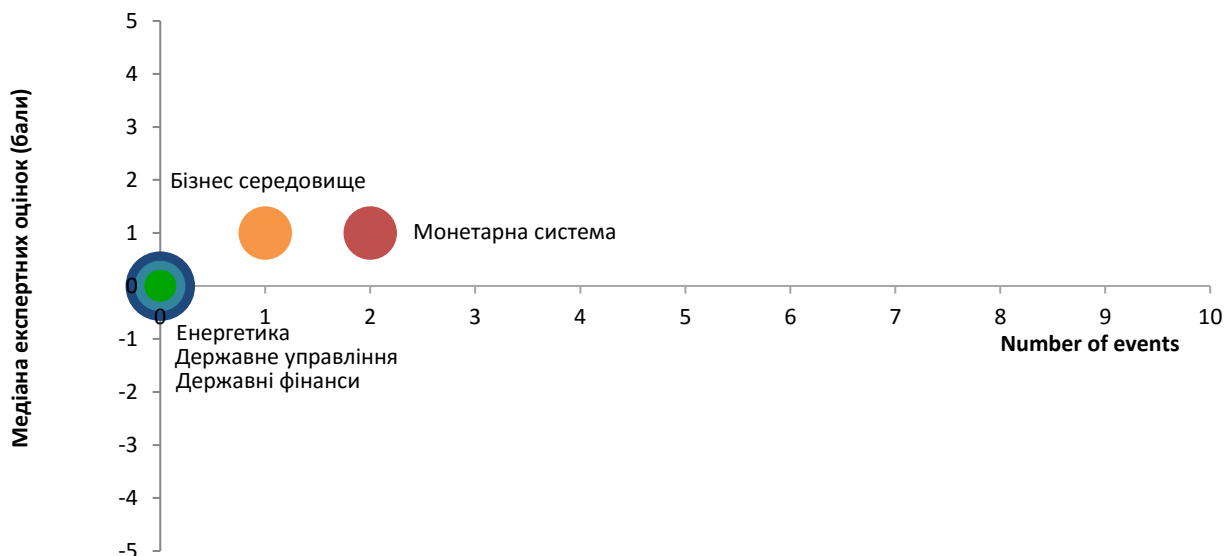
“Досі Національний банк мав можливість продавати через аукціони на фондових біржах лише ОВДП та облігації міжнародних фінансових компаній. Прийняте рішення дасть Національному банку можливість продавати також й облігації підприємств, що може стати в нагоді у двох випадках. По-перше, у випадку неплатоспроможності банку, який має заборгованість перед НБУ під заставу облігацій підприємств. По-друге, продавати ці цінні папери зі свого портфелю з метою регулювання ліквідності”.

Микола Селемхан, НБУ

“Цим документом НБУ дозволив торги на біржі корпоративними облігаціями, які є забезпеченням за кредитами, отриманими від НБУ. Позитивним наслідком цього може стати активізація біржової торгівлі облігаціями підприємств, що сприятиме розвитку фондового ринку”.

Вікторія Страхова, Національна Рада Реформ

Графік 4. Значення окремих компонентів Індексу та кількість подій протягом 15 – 28 серпня 2016р.



Таблиця 1. Оцінки всіх подій та прогресу реформ за напрямками протягом 15-28 серпня 2016р.

Державне управління	0.0
Державні фінанси	0.0
Монетарна система	+1.0
НБУ спростив обмін інформацією між банками та Держфінмоніторингом	+1.0
НБУ включив облигації підприємств у перелік доступних для аукціонів на фондових біржах	+1.0
Бізнес середовище	+1.0
Нацбанк скасував вимогу щодо довідки "Держзовнішінформу" для імпорту послуг	+2.0
Енергетика	0.0

(Див. графіки та таблиці на сайті http://imorevox.in.ua/?page_id=577, http://imorevox.in.ua/list_rounds.php)

Довідкова інформація: Індекс Моніторингу Реформ (iMoPe) VoxUkraine призначений надавати комплексну оцінку зусиллям влади України зі впровадження економічних реформ. Індекс базується на експертних оцінках змін у регуляторному середовищі за п'ятьма напрямками:

1. Державне управління
2. Державні фінанси
3. Монетарна система
4. Бізнес середовище
5. Енергетика

Детальніше про Індекс та методологію розрахунку можна дізнатись на сайті imorevox.in.ua.

VoxUkraine- це ініціатива, створена групою міжнародних та вітчизняних економістів, присвячена реформам та економічному розвитку України. Цілями VoxUkraine є поширення науково обґрунтованого аналізу та коментарів щодо економічних та суспільно-політичних подій в Україні, підвищення рівня дискусії та формулювання системного підходу до реформ, а також інтеграція України в світову мережу економістів та діячів, відповідальних за економічну політику.